

JANE EYRE

(Jane Eyre, r.Cary Fukunaga)

(svibanj 2012.)

Uvodničar: Marko Rojnić

Materijale pripremio: Krešimir Mikić, prof.

Naslov originala: Jane Eyre

Žanr: drama, romansa, melodrama, povijesni

Godina proizvodnje: 2011.

Zemlja: SAD, Velika Britanija

Uloge: Mia Wasikowska, Michael Fassbinder, Jamie Bell, Sally Hawkins

Scenarij: Moira Buffini po knjizi Charlotte Brontë

Režija: Cary Fukunaga

Sadržaj

Nakon teškog djetinjstva Jane Eyre ulazi u svijet odraslih tako što postane guvernanta. Sretna je na novom poslu u Thornfield Hallu a tamo susretne mračnog i hladnog gazdu imanja, gospodina Rochestera. Jane i njezin poslodavac se sprijatelje no ona se ubrzo počnje u njega zaljubljavati. Čini se da je konačno našla sreću, no hoće li mračna tajna gospodina Rochestera sve uništiti?

Filmska kritika (Roger Ebert)

Gothic romance attracts us with a deep tidal force. Part of its appeal is the sense of ungovernable eroticism squirming to escape from just beneath the surface. Its chaste heroines and dark brooding heroes prowl the gloomy shadows of crepuscular castles, and doomy secrets stir in the corners. Charlotte's Bronte's *Jane Eyre* is among the greatest of gothic novels, a page turner of such startling power, it leaves its pale latter-day imitators like *Twilight* flopping for air like a stranded fish.

To be sure, the dark hero of the story, Rochester, is not a vampire, but that's only a technicality. The tension in the genre is often generated by a virginal girl's attraction to a dangerous man. The more pitiful and helpless the heroine the better, but she must also be proud and virtuous, brave and idealistic. Her attraction to the ominous hero must be based on pity, not fear; he must deserve her idealism.

This atmospheric new "Jane Eyre," the latest of many adaptations, understands those qualities, and also the very architecture and landscape that embody the gothic notion. The film opens with Jane Eyre fearfully fleeing across the bleak moors, where even nature conspires against her. This is not the opening we expect, with Jane already fully grown, but later in flashbacks, we'll be reminded of her Dickensian girlhood, her cruel aunt, her sadistic boarding school, and her need as a girl without means to earn her own way as a governess.

Jane is described in the novel as a plain girl; is that where the phrase "plain Jane" comes from? Here she's played by Mia Wasikowska (of Tim Burton's "Alice in Wonderland"), who is far from plain but transforms herself into a pale, severe creature who needs to be watered

with love. She is employed by the intimidating Rochester (Michael Fassbender) to supervise the care of his "ward," Adele Varens (Romy Setton Moore), who is being raised in his isolated manor, Thornfield. How he came into the possession of a young girl as his "ward" is an excellent question, one among many that could probably be answered by Thornfield's dedicated housekeeper, Mrs. Fairfax (Judi Dench).

The classic "Jane Eyre" is the 1944 version with Joan Fontaine and Orson Welles. Fontaine was 27, Welles was 29. Mia Wasikowska is 21 and Michael Fassbender is 34. In the novel, Jane is scarily 20 and Rochester is ... older. Whether in any version he is old enough to accomplish what he has done in life is a good question, but this film is correct in making their age difference obvious; Jane in every sense must be intimidated by her fierce employer. No version I know of has ever made Rochester as unattractive as he is described in the book.

Rochester is absent a good deal of the time, although represented by the foreboding atmosphere of Thornhill, the enigmatic loyalty of Mrs. Fairfax, and the sense that something is amiss in the enormous manor. Here Judi Dench's contribution is significant; the tone of her voice conveys so much more about Rochester than her words.

Either you know the plot or not. Its secret is a red herring with all the significance of "Rosebud." It functions only to provide Rochester with an honorable reason to propose a dishonorable thing, and thus preserve the moral standards of the time. The novel is actually about forbidden sexual attraction on both sides, and its interest is in the tension of Jane and Rochester as they desire sex but deny themselves. Much of the power comes from repressed emotions, and perhaps Charlotte Bronte was writing in code about the feelings nice women of her time were not supposed to feel.

The director here is Cary Fukunaga, whose "Sin Nombre" was one of the best films of 2009. Its story, based on fearsome Mexican gangs, scarcely resembles "Jane Eyre," but it showed an emotional intensity between characters who live mostly locked within themselves. He's a director with a sure visual sense, here expressed in voluptuous visuals and ambitious art direction.

Michael Fassbender is an Irish actor who can have a threatening charm; did you see him in "Fish Tank" (2010), a quite different film about a seductive man who takes advantage of a teenage girl? Mia Wasikowska, from Australia, is a relative newcomer who must essentially carry "Jane Eyre," and succeeds with restraint, expressing a strong moral compass. Judi Dench is firm, as a housekeeper must be firm, and observes everything, as a housekeeper must. All of the rest is decoration. Without the costumes, sets, locations, sound design and the wind and rain, gothic romance cannot exist.

Prijedlog obrade filma na satu Medijske kulture

Nastavnik bi trebao izdvojiti osnovne teme koje se prožimaju kroz cijeli film. To su: ljubav, sloboda, uvjerenje, vjera, društvo, odgoj, život na selu, odrastanje itd. Nakon izdvajanja tema trebalo bi analizirati film.

U razredu s učenicima

Učenicima na početku sata kao motivaciju za gledanje filma možemo pokazati fotografiju Jane Eyre.

Što možete zaključiti kakva je Jane gledajući ovu fotografiju?

Što nam još ova fotografija otkriva?

Kakav je eksterijer koji je okružuje?

Kako je ona odjevena?

Kakav je njezin izraz lica?

Možete li pretpostaviti u kojem vremenu Jane živi i što radi? Koje su njene osobine?

Film Jane Eyre koji ćemo pogledati pokazuje sudbinu jedne djevojke i njezine životne nedaće. U filmu ćete otkriti tko je Jane Eyre i način na koji nam je redatelj ovog filma pokazao nju i njezin život.

Nakon gledanja filma

Kakve je dojmove na vas ostavio ovaj film? Kakvi su vas osjećaji prožimali dok ste ga gledali?

Koga na početku filma upoznajemo? Gdje se taj lik nalazi?

Kakva je atmosfera na početku filma? Čime je postignuta takva atmosfera?

Kako pratimo u filmu odrastanje i sazrijevanje Jane? Kako nam redatelj pokazuje njezino djetinjstvo, na koji način?

Vraćanje u djetinjstvo – kakva je Jane u djetinjstvu, kakvo je njezino okruženje, društvo u kojem živi?

Što mislite zašto su važni ti maleni fragmenti njezinog djetinjstva? Što je time redatelj htio pokazati?

Kao malena djevojčica gdje Jane odrasta? Kakve kazne u toj ustanovi dobiva za neposluh?

Kako je tamo nazivaju? Koje se vrijednosti promiču i što misliš zašto se Jane nikako tamo ne uklapa i nesretna je? Kako je redatelj prikazao njezinu tugu u toj ustanovi?

Redatelj se stalno u filmu igra vremenom i odnosom prošlost – sadašnjost. Što saznajemo u prvim kadrovima Janeine sadašnjosti?

Gdje se ona nalazi, tko joj uskače u pomoć? Saznajemo li mi odmah što se njoj dogodilo? Kako nam redatelj otkriva što joj se u životu dogodilo prije dolaska u kuću St. Johna Riversa?

Kako joj pomaže John? Gdje Jane odlazi?

Što za Jane označava prekretnicu u životu? Odlazak na imanje gospodina Rochestera mijenja njezin život, objasni zašto je to prekretnica u njezinom životu?

Kakvo je to imanje? Tko živi na njemu, kako se Jane tamo osjeća? Što radi na imanju?

Što Jane želi u životu? Zašto ona kaže "Bojim se da će mi život samo proći..." ?

Koga susreće jedan dan u šumi? Kakav je taj njezin prvi susret sa Rochesterom?

U tom susretu upoznajemo karakterne osobine i Rochestera? Koje su to osobine, kako se on ponaša?

Nakon nekog vremena u kući izbija požar? Što je taj događaj značio za Jane i Rochestera?

Kada prvi put vidimo na Jane smiješak? Opiši tu scenu i objasni zašto?

Kakav je odnos Jane i Rochestera? Kakva je njihova ljubav?

Jane pristaje na udaju za Rochestera, misliš li da je pri tome činu Rochester potpuno iskren?

Koja se njegova tajna otkriva? Tko dolazi i prekida vjenčanje?

Otkrivanjem ove tajne je koji element dodan u dramaturgiju samog filma? Što mislite je li u tom trenutku pojačana dramaturška napetost samog filma? Obrazloži zašto.

Nakon tog događaja što Jane čini? Gdje odlazi? Na neki način vraća se opet na početak, gdje mi to vidimo, u kojim scenama?

Što biste mogli zaključiti kakva je dramaturška kompozicija ovog filma? U čemu se ona očituje?

Voli li Jane još uvijek Rochestera? Gdje to vidimo, opišite te scene?

Kakav je njezin odnos s Johnom na kraju filma? Što on želi?

Što čini Jane na kraju filma, gdje odlazi?

Koga tamo susreće?

Kakav je ponovni susret Jane i Rochestera? Iako je Rochester u požaru kuće izgubio vid kako on prepoznaje svoju Jane?

Mislite li da je njihova ljubav na kraju filma jednako jaka kao i u danima njihove sreće?

Filmska izražajna sredstva

U koje se vrijeme radnja filma događa? Po čemu možete otprilike pretpostaviti razdoblje?

Kakav je eksterijer, a kakav interijer u kućama?

Zašto se vrlo često Jane prikazuje u totalu? Što se time postiglo (kakav osjećaj, dojam)?

Koje si još planove zamijetio/zamijetila?

Gdje primjećuješ kameru iz ruke? Što se time postiglo (kakav osjećaj, dojam)? Misliš li da je takav kamera odgovarala baš toj situaciji? Objasni.

Kakvi su kostimi? Što nam oni otkrivaju? Što misliš jesu li dobro odabrani i odgovaraju li likovima?

Kada se koriste gornji rakursi?

Kakva je montaža? Kakvi su vremenski skokovi? Misliš li da je time film dobio kontinuitet radnje ili diskontinuitet?

Kakve su boje u filmu? Što nam redatelj kombinacijom baš tih boja i određenog svjetla predlaže?

Kakva je glazba?

Kakvo je svjetlo? U kojim kadrovima si primijetio/primijetila nađeno svjetlo? Kakvo je svjetlo koje je dobiveno svijećom?

Jane je često prikazana kao u nekom okviru (npr. prozora), što misliš zašto?

Kojom bi ocjenom od 1 do 5 ocijenili ovaj film? Obrazložite svoju ocjenu.

Zadaci za učenike:

1. Napiši nastavak samog kraja filma i susreta Jane i Rochesterera. Što misliš kako je njihov život tekao? Jesu li ostali zajedno, što su radili, kako se njihov odnos razvijao itd.?
2. Pronađi na internetu prema čemu je ovaj film adaptiran? Tko je autor knjige Jane Eyre i što sve piše o samoj knjizi. Pokušaj pronaći knjigu u knjižnici, potom pročitaj barem jedan odlomak. Napravi jedan mali plakat na temu knjige Jane Eyre.
3. Pronađi na internetu sve o filmu Jane Eyre. Nakon što prikupiš informacije od njih načini jedan plakat.

KINO *Valh'*

pula **film festival**

